

Jak psát správně? ;] % ! :-) ...

Text pro sazbu by měl grafik dostat po jazykové korektuře. Bohužel to nebývá pravidlem nebo jazykový korektor neopravuje typografické chyby (např. jak psát rozsah dat: 2010-2013 nebo 2010 – 2013 nebo 210–2013?). Proto je nutné hlídat v textu dodržování typografických pravidel. Základ pravidel je dobré znát, zbytek lze dohledat v odborné literatuře nebo na internetu:

Ústav pro jazyk český: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>

Interpunkce

až na výjimky se sází bez mezery k poslednímu slovu

Tečka

- Tečka se píše na konci věty. Na konci nadpisu tečku nepíšeme.
- Na konec věty se nesází 2 tečky za zkratku aj., apod., Ph.D., atd. xxx atd..
- Tečka se píše až za závorku (text v závorce na konci věty).
- Tečka se píše uvnitř závorek. (Pokud je celá věta v závorce.)
- 1. místo – píšeme s mezerami.
- 9.45 hodin (nebo 09:45) – bez mezer.
- 3. 12. 2013 – píšeme s mezerami.
- př. n. l. s. r. o. a. s. – píšeme s mezerami.

xx,;

Čárka, středník

- Sází se bez mezery za slovo.
- Čárka nebo středník se píše až za závorku (text v závorce na konci věty), xxx.
- 9,5 cm – (v češtině nepsat ~~9.5 cm~~ – to je pouze v angličtině).

xx: !?

Dvojtečka: Vykřičník! Otazník?

- Neodsazují se mezerou (mírné odsazení by mělo být řešeno ve fontu).
- Vyjíměčně s mezerou: 5 = 10 : 2; poměr stran 2 : 3; měřítko mapy 1 : 50 000.

Výpustka (tři tečky)

Kde oddělovat výpustku od textu mezerou:

- Výpustka je na konci textu, nebo... (mezera není před, ale za výpustkou).
- Za výpustkou je čárka..., (mezera není před ani za výpustkou).
- ... a text začíná výpustkou (mezera je i za výpustkou).
- Citace: „V citacích se často vynechává kus textu. [...] Chybějící text se v odborné literatuře nahrazuje výpustkou v hranatých závorkách.
V tomto případě není kurzívně vložený text autora [poznámka autora] v citaci, která je vyznačena kurzívou.“

jela... jela... jela...

Je to jeden znak..., nikoli 3 tečky... ani 3 tečky s mezerami. . .

X-

- Spojovník** – sází se vždy bez mezer
- Spojuje rozdělená slova na konci řádku.
  - Spojuje složené výrazy.

stojím-li

Česko-německý slovník
spojení – český a německý

pravidla pravo-
pisu

dělení na konci řádku

X-y

- Pomlčka**
- Odděluje části textu a vyznačuje pauzu v řeči.

pomlčka – pauza v řeči

po-pá otevřeno
rozsah od-do

x—y

Pomlčka – odděluje části textu a vyznačuje pauzu v řeči.

pomlčka – pauza v řeči

1.–3. 6. 2013: 8–20 hodin

rozsah od–do, pomlčka **BEZ MEZER**

ale 1. 2. – 7. 12. 2013   1. ledna–3. února 2015

nelze spojit 2–7 (den a měsíc), odělíme pomlčkou s **MEZERAMI**

trasa Praha–Brno

z–do, **BEZ MEZER**

ale trasa Praha – N. Jičín

víceslovní názvy oddělíme mezerami

x—y

Pomlčka

Hašková–Malá: Atlas hub

dvě spoluautorky knihy, BEZ MEZER

ale K. Hašková – N. Malá

více slov (příjmení se jménem), ODDĚLÍME MEZERAMI

Sparta–Slávia

versus, proti

Spojovník – spojuje složené výrazy a rozdělená slova na konci řádku

stojím-li

Česko-německý slovník, malíř-lakýrník

český a německý, malíř i lakýrník (umí obě řemesla)

Shirley Temple-Blacková

má dvě příjmení

C-vitamín, Rh-faktor, e-mail

Spojovník

Brno-Jundrov

městská část patřící k Brnu

ale Brno – Královo Pole

u víceslovních názvů, je třeba přidat mezery a tím pádem vyměnit spojovník (-) za pomlčku (–)

ZADÁNÍ: Vyberte si dojstranu časopisu nebo novin a hledejte typografické chyby.

Literatura:

BERAN, Vladimír & kolektiv: *Aktualizovaný typografický manuál*. Kafka design, Praha, 2005; 180 str.

BLAŽEJ, Bohuslav: *Grafická úprava tiskovin*.
Státní pedagogické nakladatelství Praha, Praha, 1990; 192 str.

BLAŽEK, Filip – KOČIČKA, Pavel: *Praktická typografie*. Druhé vydání.
Computer press, Brno, 2004; 288 str.

HLAVSA, Oldřich: *Typografická písma latinková*.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha, 1960; 494 str.

MUZIKA, František: *Krásné písmo ve vývoji latinky I, II*.
Státní nakladatelství krásné literatury a umění, Praha, 1963; 680 + 668 str.

PECINA, Martin: *Knihy a typografie*. Druhé vydání. Host, Brno, 2012; 312 str.

SAMARA, Timothy: *Grafický design. Základní pravidla a způsoby jejich porušování*.
Slovart, Praha, 2008; 272 str.

ŠTORM, František: *Eseje o typografii*. Revolver revue, Praha, 2008; 160 str.

PECINA, Martin: *Typomil.com*. [15. dubna 2013], <http://typomil.com/>.